

IZVJEŠĆE O RADU
ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE

za 2022. godinu

Siječanj 2023. godine

Sadržaj

Poglavlje I. Uvodne napomene	3
Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana	3
Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe.....	3
Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana	4
Poglavlje II. Rad i aktivnosti Odbora za žalbe građana	5
Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe	5
Odjeljak B. Postupanje povodom žalbi građana	5
Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH	6
Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika SIPA-e	15
Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	16
Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana.....	17

Prilozi

Na temelju članka 19. stavka (1) točke d) Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08) i članka 5. stavka (1) točke f) Poslovnika o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 84/09), Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je na 24. sjednici, održanoj 12. 1. 2023., usvojio i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine podnosi sljedeće

IZVJEŠĆE
o radu Odbora za žalbe građana Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine za 2022. godinu

POGLAVLJE I.

UVODNE NAPOMENE

Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Odbor za žalbe građana) osnovan je sukladno Zakonu o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08) kao tijelo Parlamentarne skupštine BiH koje u obavljanju svojih aktivnosti djeluje isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, organizacije, udruge ili bilo kojeg naroda u Bosni i Hercegovini.

Odbor za žalbe građana, sukladno Zakonu o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i Poslovniku o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 84/09), nadležan je za:

- zaprimanje, evidentiranje, procjenu i prosljeđivanje žalbi na postupanje policijskih službenika u Bosni i Hercegovini, kao i njihovo upućivanje nadležnim policijskim tijelima;
- kontinuirano praćenje u kojoj je fazi predmet;
- iniciranje odgovarajućeg postupka protiv podnositelja žalbe u slučaju lažne ili tendenciozne žalbe;
- vođenje svih odgovarajućih evidencija i baza podataka o žalbama građana protiv policijskih službenika Bosne i Hercegovine, rezultatima istrage i drugim čimbenicima na temelju kojih je pokrenut stegovni ili kazneni postupak;
- davanje svih informacija podnositelju žalbe u vezi s njegovom žalbom;
- informiranje Parlamentarne skupštine BiH o svome radu te
- obavljanje ostalih zakonom propisanih poslova.

Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe građana

Shodno odredbama Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH, Odbor za žalbe građana ima sedam članova koji se biraju između uglednih i uvažanih građana koji nisu zaposleni u policijskim tijelima BiH.

Članovi Odbora moraju imati visoku stručnu spremu, najmanje pet članova Odbora moraju biti diplomirani pravnici i u njemu moraju biti zastupljeni svi konstitutivni narodi.

Kandidat za člana Odbora za žalbe građana ne može biti član političke stranke ni osoba osuđena za kazneno djelo, osim za kazneno djelo iz područja sigurnosti prometa.

Članovima Odbora za žalbe građana u mandatnom razdoblju 2021.-2025. imenovani su¹:

1. **Boris Buha, predsjednik,**
2. **Vjekoslav Vuković, prvi zamjenik predsjednika,**
3. **Semir Šut, drugi zamjenik predsjednika,**
4. **Hana Korać, članica,**
5. **Tihomir Marinčić, član,**
6. **Miroslav Janjić, član, i**
7. **Merima Šenderović, članica.**

Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana

Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana određen je člankom 1. stavak (2) Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine, u kojem je navedeno:

Na sva pitanja organiziranja i upravljanja te druga pitanja bitna za funkcioniranje tijela uspostavljenih ovim Zakonom i odnosa između institucija BiH i odnosa prema pravnim i fizičkim osobama, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim Zakonom, primjenjuju se Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine i Zakon o upravi.

Shodno navedenoj odredbi, pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana čine:

- a) Zakon o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08),
- b) Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- c) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- d) Poslovnik o radu Odbora za žalbe građana ("Službeni glasnik BiH", broj 84/09).

¹ "Službeni glasnik BiH", broj 10/21.

POGLAVLJE II.

RAD I AKTIVNOSTI ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA

Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe građana

U 2022. godini Odbor za žalbe građana održao je 12 sjednica kako slijedi:

Sjednice	Datum održavanja sjednica
12. sjednica	27. 1. 2022. od 17.00 sati
13. sjednica	17. 2. 2022. od 17.00 sati
14. sjednica	24. 3. 2022. od 17.00 sati
15. sjednica	20. 4. 2022. od 17.00 sati
16. sjednica	12. 5. 2022. od 17.00 sati
17. sjednica	23. 6. 2022. od 17.00 sati
18. sjednica	14. 7. 2022. od 17.00 sati
19. sjednica	30. 8. 2022. od 17.00 sati
20. sjednica	20. 9. 2022. od 17.00 sati
21. sjednica	26. 10. 2022. od 17.00 sati
22. sjednica	29. 11. 2022. od 17.00 sati
23. sjednica	21. 12. 2022. od 17.00 sati

Na navedenim sjednicama Odbora za žalbe građana razmatrane su ukupno 177 točke dnevnog reda, pod kojima je analizirano 124 žalbi² i izvješća nadležnih policijskih tijela na razini Bosne i Hercegovine, 25 informacija i obavijesti nadležnih policijskih agencija te 6 drugih akata.

Odjeljak B. Postupanje povodom žalbi građana

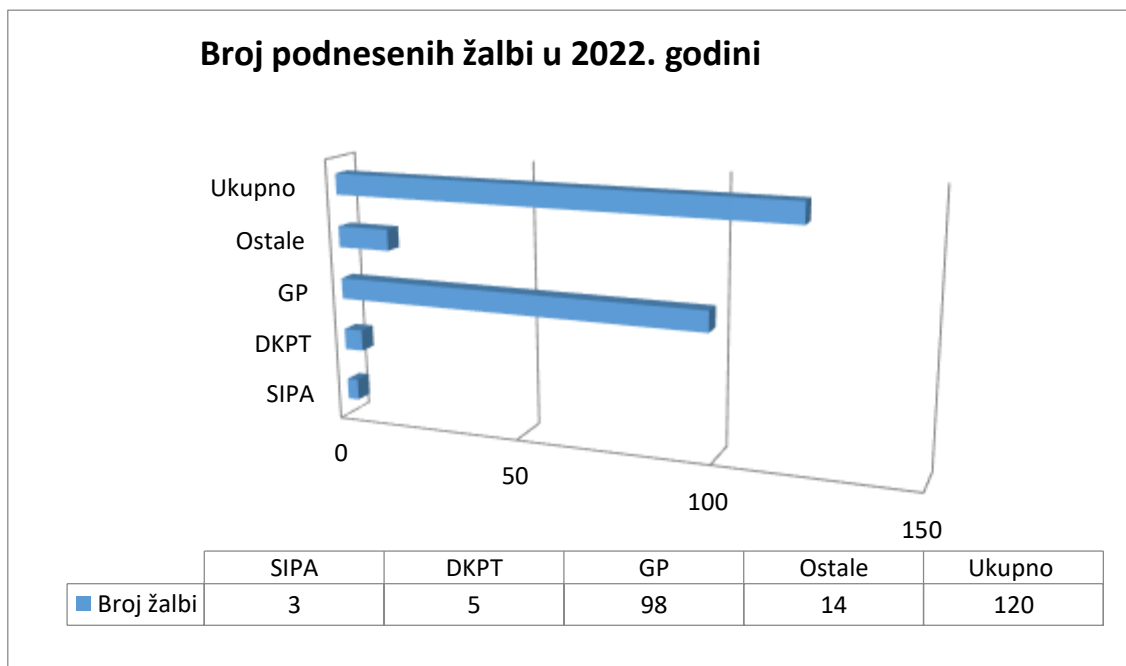
U izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana zaprimio je 120 žalbi koje su se odnosile na rad policijskih službenika u policijskim agencijama na razini Bosne i Hercegovine, i to:

- 98 žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Granične policije BiH,
- tri žalbe podneseno je protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA),
- pet žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH,
- 14 žalbi podneseno je protiv policijskih službenika različitih policijskih tijela na razini entiteta i kantona, za koje Odbor za žalbe građana nije bio nadležan te su građani obaviješteni kojim institucijama trebaju uputiti svoje žalbe.

² U sklopu 124 žalbe razmatrane su i 33 žalbe koje su zaprimljene u 2021. godini.

Do rujna 2022. putem službene adrese e-pošte Odbora za žalbe građana zaprimljeno je 39 prijava. Na sve upite i prijave pravovremeno je odgovoreno te su žalbe dostavljene nadležnim institucijama na postupanje. Također, građanima su, po potrebi, dostavljene tražene informacije.

GRAFIKON br. 1

Postupajući povodom žalbi i izvješća nadležnih policijskih tijela Bosne i Hercegovine, Odbor za žalbe građana je *općim konsenzusom* usvojio 29 zaključaka koji su dostavljeni nadležnim policijskim tijelima.

Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Tijekom 2022. godine Odbor za žalbe građana razmatrao je 111 žalbi na rad i postupanje policijskih službenika Granične policije BiH, zajedno s izvješćima o obavljenim preliminarnim provjerama, odnosno provedenim internim postupcima Granične policije BiH.

Odbor za žalbe građana jednoglasno je prihvatio 111 izvješća o obavljenim preliminarnim provjerama i provedenim internim istragama Granične policije BiH, pri čemu je 109 izvješća prihvaćeno nakon prvog razmatranja, dok su dva vraćena na dopunu sukladno smjernicama Odbora, i to:

- u predmetu broj: 05/2-50-17-1816/21 od 30. 9. 2021., povodom žalbe građanina T.M., Odbor za žalbe građana na 12. sjednici odgodio je izjašnjenje o Izvješću Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-10018/21 od 23. 12. 2021.

U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je od Granične policije BiH dostavu svih informacija nadležnih insitucija BiH o ishodu istrage povodom predmetnog pitanja, a koje joj budu dostupne;

- u predmetu broj: 05/2-50-17-180/22., povodom žalbe građanina N. K., Odbor za žalbe građana odgodio je izjašnjenje o Izvješću Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-11133/21 od 1. 2. 2022.
U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je od Granične policije BiH dostavu svih informacija nadležnih insitucija BiH o ishodu istrage povodom predmetnog pitanja, a koje joj budu dostupne;
- Odbor za žalbe građana je na 21. sjednici, a u vezi s navedenim predmetima, ponovno usvojio zaključak kojim je od Granične policije BiH zatražena dostava informacije o tome jesu li žalbe građana N. K. i T. M., s potpunom dokumentacijom, dostavljene Tužiteljstvu BiH na uvid.

Razmatrajući žalbe i izvješća o obavljenim preliminarnim provjerama i provedenim internim istragama Granične policije BiH, Odbor za žalbe građana usvojio je i sljedeće zaključke u vezi s predmetima:

- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1768/21 od 21. 9. 2021., Odbor za žalbe građana usvojio je Izvješće Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-9747/21 od 13. 12. 2021., uz zaključak kojim se traži od Granične policije BiH da dostavi Odboru informaciju o ishodu postupanja nadležnih institucija Bosne i Hercegovine u vezi s predmetnim pitanjem. Naime, Odbor cijeni da je došlo do zlouporabe sustava, ali nije utvrđeno gdje je propust učinjen te smatra da ima osnove za provođenje istrage povodom ovog pitanja kako bi se ubuduće spriječile slične pojave. Također, Odbor za žalbe građana poziva Graničnu policiju BiH da poduzme dodatne mjere radi zaštite osobnih podataka iz službenih evidencija Granične policije BiH;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1853/21, povodom žalbe građanina S. R., Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim je zatraženo od Granične policije BiH da dostavi informaciju o tome je li ova institucija zaprimila zahtjev građanina S. R.-a od 1. 6. 2021. za pokretanje kaznenog postupka protiv policijskog službenika H. S. te je ta prijava, jednako kao i usmena prijava policijskog službenika H. S.-a, dostavljena Tužiteljstvu BiH na nadležno postupanje. Također je zatražena i informacija o tome u kojoj je fazi postupak povodom kaznene prijave građanina S. R.-a te je, ukoliko nadležna organizacijska jedinica Granične policije BiH nije obavijestila Tužiteljstvo BiH o zahtjevu građanina S. R.-a za pokretanje kaznenog postupka, potrebno dostaviti Odboru obrazloženje za takvu odluku i postupak odgovornih osoba;
- Odbor za žalbe građana je na 16. sjednici, održanoj 12. 5. 2022., usvojio zaključak kojim se poziva Vijeće ministara BiH da razmotri izmjene propisa o prelasku državne granice Bosne i Hercegovine u skladu s trenutačnim epidemiološkim mjerama u zemlji. Odbor za žalbe građana u proteklome je razdoblju razmatrao značajan broj žalbi građana na policijske službenike Granične policije BiH koje su se odnosile na

primjenu Odluke Vijeća ministara BiH o propisivanju dodatnih uvjeta za ulazak stranaca u Bosnu i Hercegovinu („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08, 57/20, 58/20 i 36/21) u kontekstu posebnih uvjeta za prelazak granice Bosne i Hercegovine radi sprječavanja i suzbijanja širenja virusa SARS-KOV-2. Imajući u vidu činjenicu da je ukinuta većina posebnih mjera usmjerenih na sprječavanje i suzbijanje širenja virusa SARS-KOV-2 i da je državljanima Bosne i Hercegovine, jednako kao i turistima koji posjećuju Bosnu i Hercegovinu, otežan prelazak državne granice Bosne i Hercegovine, Odbor je usvojio navedeni zaključak. Ministarstvo sigurnosti BiH je, aktom broj: 06-50-3391-1/22 od 31. 5. 2022., dostavilo informaciju da je Vijeće ministara BiH na 50. sjednici, održanoj 26. 5. 2022., donijelo Odluku o prestanku važenja Odluke o propisivanju dodatnih uvjeta za ulazak stranaca u Bosnu i Hercegovinu;

- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-824/22, povodom žalbe građanina A. K., Odbor za žalbe građana usvojio je Izvješće Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-4681/22 od 20. 6. 2022., uz zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da uloži dodatne napore u povećanje kapaciteta za kontrolu na međunarodnom graničnom prijelazu "Aerodrom Sarajevo" u vrijeme pojačane frekvencije letova i broja putnika, a posebno za vrijeme turističke sezone;
- u vezi s predetom broj: 05/2-50-17-866/22, povodom žalbe građanke E. P., Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH usvojio je zaključak kojim se sugerira Graničnoj policiji BiH da od Javnog poduzeća "Aerodrom Sarajevo" zatraži nabavu jednokratnih navlaka za noge za potrebe obavljanja KDZ kontrole putnika;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1431/22, Odbor za žalbe građana usvojio je Izvješće Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-7370/22 od 31. 10. 2022., uz zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da na najfrekventnijim graničnim prijelazima koji su u neposrednoj blizini ili pak u samim gradskim zonama iniciraju sastanke zapovjednika jedinica Granične policije BiH i lokalnih policijskih uprava nadležnih za reguliranje prometa u zonama njihova djelovanja. Odbor za žalbe građana sugerira da ti sastanci budu održavani naročito u vrijeme očekivanog pojačanog prometa prometa, poput blagdana i u vrijeme godišnjih odmora, kako bi se izbjegle situacije i prijave koje su bile predmetom istrage u navedenom predmetu i predmetu broj: 05/2-50-17-1075/22 povodom žalbe građanke R. Č., za koji je Odbor za žalbe građana ranije usvojio Izvješće Granične policije BiH broj: 17-07-34-7-4271/22. Naime, u dva navedena predmeta podnesene su žalbe u različitom vremenu sa sličnim činjeničnim opisom, a usmjerene su na rad policijskih službenika Granične policije BiH raspoređenih na MGP Brod i MGP Gradiška. Kako je detaljnim istragama utvrđeno da u spornim događajima nisu sudjelovali policijski službenici Granične policije BiH i da je pitanje reguliranja prometa u neposrednoj blizini graničnih prijelaza u nadležnosti lokalnih policijskih uprava, Odbor za žalbe građana smatra opravdanim zahtjev za održavanje koordinirajućih sastanaka;
- Odbor za žalbe građana je na 23. sjednici, održanoj 21. 12. 2022., usvojio zaključak kojim poziva Upravu za neizravno oporezivanje BiH da postupi sukladno zahtjevu Granične policije BiH i osigura isticanje zastave Bosne i Hercegovine na međunarodnom graničnom prijelazu Vardište u skladu s člankom 8. stavak (2)

Pravilnika o obliku i sadržaju oznaka i druge prometne signalizacije kojima se označava granični prijelaz i njegovo područje, blizina granične linije, kao i o načinu postavljanja tih oznaka i signalizacije. Zaključak Odbora usvojen je u vezi sa žalbom građanina F. K., broj: 05/2-50-17-1543/22, te na temelju Izvješća Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-8322/22 od 9. 12. 2022., ali se podjednako odnosi na sve granične prijelaze Bosne i Hercegovine glede zahtjeva za propisno isticanje zastave. Zbog povećanog broja žalbi građana koje se odnose na neisticanje odnosno nepropisno isticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana poziva upravu za neizravno oporezivanje BiH da, u suradnji s Graničnom policijom BiH, pristupi zamjeni zastava, odnosno isticanju zastava Bosne i Hercegovine u skladu s važećim propisima, za čiju je primjenu nadležna i odgovorna Uprava za neizravno oporezivanje BiH.

Među razmatranim žalbama i navodima iznesenim u njima, za njih devet utvrđena je osnovanost te je podnesen zahtjev za pokretanje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika, 64 navoda ocijenjena su "neosnovanima", dok je za prijavu 44 djela, prema izvješćima Granične policije BiH, utvrđeno da "nema dovoljno dokaza".

U devet predmeta u kojima je, prema izvješćima Granične policije BiH, podnesen zahtjev za provođenje stegovnog postupka zatraženo je da Granična policija BiH po okončanju stegovnih postupaka protiv policijskih službenika izvijesti Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH o rezultatima postupka. Prema informacijama Granične policije BiH, nakon okončanja stegovnih postupaka izrečene su stegovne sankcije – novčane kazne u trajanju od dva do šest mjeseci, kazneni bodovi te obustava promaknuća u viši čin, dok je u jednom slučaju izrečena stegovna sankcija "prestanak radnog odnosa".

Granični prijelazi Bosne i Hercegovine na kojima su građani tijekom 2022. podnosili žalbe na postupanje policijskih službenika Granične policije BiH su:

Granični prijelaz BiH	Broj žalbi
GP Vardište	1
MGP Uvac	3
MGP Gradiška	7
MGP Gradina	3
MGP Izačić	3
MGP Velika Kladuša	4
MGP Brod	5
MGP Bosanski Šamac	1
MGP Orašje	3
MGP Šepak	1
MGP Zvirici	1
MGP Zupci	6
MGP Hum	7
MGP Deleuša	1
MGP Aerodrom Banja Luka	4
MGP Aerodrom Sarajevo	8
MGP Aerodrom Tuzla	2
MGP Brčko	1
MGP Metaljka	2
MGP Dobrljin	1
MGP Klobuk	1
MGP Osoje	1
MGP Kozarska Dubica	1
MGP Svilaj	3
GP Hadžin potok	1
MGP Vinjani	1
MGP Kamensko	1
MGP Ivanjica	4
MGP Gorica	1
MGP Bijača	2
MGP Popovi	1
MGP Neum	2

U vezi s tim, 18 žalbi odnosilo se na više graničnih prijelaza ili su se općenito odnosile na postupanje policijskih službenika izvan radnog mjesta, dugo zadržavanje i detaljne kontrole na graničnim prijelazima i u graničnom pojasu.

Ostale žalbe nisu u vezi s povredom službene dužnosti policijskih službenika za vrijeme rada, već su uglavnom okarakterizirane kao žalbe koje su proizvod osobnih sukoba između podnositelja žalbe i policijskih službenika.

Razlozi za podnošenje žalbi na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Razlozi³ za podnošenje žalbi mogu se podijeliti na sljedeće:

1. Neprimjerena komunikacija, zlouporaba položaja, drsko i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika (67 osnova za podnošenje žalbi)

I u ovom izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana u više je navrata skretao pozornost Graničnoj policiji BiH na obvezu poštivanja Kodeksa ponašanja policijskih službenika, s posebnim naglaskom na ophođenje i komunikaciju s građanima prilikom kontrole prelaska granice. Prilikom razmatranja žalbi, konstatirano je da je u većini slučajeva nezadovoljstvo građana uvjetovano neprimjerenom suvišnom komunikacijom policijskih službenika te u nekim slučajevima drskim i neprofesionalnim postupcima policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana uvijek ističe stav prema kojem Granična policija BiH treba kontinuirano skretati pozornost policijskim službenicima na izbjegavanje nepotrebne i prekomjerne komunikacije s građanima te na obvezu dosljednog poštivanja etičkog kodeksa i pravila službe.

U kontekstu moguće zlouporabe položaja policijskih službenika, Odbor za žalbe građana ukazao je Graničnoj policiji BiH na moguće zlouporabe e-sustava evidencije o kretanju građana te pozvao Graničnu policiju BiH da poduzme dodatne mjere radi zaštite osobnih podataka iz službenih evidencija Granične policije BiH.

U pogledu osnovanosti navoda u ovim žalbama, nakon provođenja istraga utvrđena je osnovanost u šest predmeta te su podneseni prijedlozi za vođenje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika za težu povredu službene dužnosti.

2. Prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH (11 osnova za podnošenje žalbi)

Od 11 slučajeva prijave koruptivnog djelovanja, u tri je dokazana osnovanost navoda iz žalbi te su pokrenuti stegovni postupci za težu povredu službene dužnosti, a potrebne informacije dostavljene su i Tužiteljstvu BiH. U osam slučajeva prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH navodi nisu mogli biti ni potvrđeni niti odbačeni jer nije bilo dovoljno dokaza za to.

Tijekom istraga povodom žalbi koje su temeljene na koruptivnom djelovanju policijskih službenika, utvrđeni su propusti u načinu i procedurama obavljanja graničnih provjera i kontrola, te su po toj osnovi u jednom predmetu podneseni prijedlozi za vođenje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika za težu povredu službene dužnosti.

Kako je u ovim istragama u znatnoj mjeri kao dokazni materijal korišten videonadzor, Odbor za žalbe građana ponovno je istaknuo potrebu uspostave funkcionalnog sustava videonadzora

³ U jednoj žalbi često je istaknuto više navoda i osnova po kojima se žalba podnosi.

na svim graničnim prijelazima kako bi se mogućnost koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH svela na najmanju moguću mjeru.

3. Predugo zadržavanje na graničnim prijelazima, posebne kontrole prilikom prelaska granice Bosne i Hercegovine te kontrole u graničnom pojasu (58 osnova za podnošenje žalbe)

Među razmatranim predmetima, u 11 slučajeva navodi iz prijave nisu mogli biti ni potvrđeni niti odbačeni jer nije bilo dovoljno dokaza za to, dok je u ostalim predmetima utvrđeno da u postupanju policijskih službenika Granične policije BiH nisu utvrđene nepravilnosti niti povrede mjerodavnih zakona.

U vezi s prijavama građana koje su se odnosile na posebne granične kontrole i zadržavanja na graničnim prelazima, Odbor za žalbe građana utvrdio je da su navodi iz prijave točni, ali da su radnje poduzete u konkretnim slučajevima sastavni dio procedura Granične policije BiH i sukladne su sa zakonskim propisima na snazi u Bosni i Hercegovini.

S druge strane, predugo zadržavanje na graničnim prijelazima uvjetovano je objektivnim okolnostima na graničnim prijelazima, kao što su neposjedovanje važeće putne isprave, neposjedovanje važećeg "zelenog kartona" i druge dokumentacije propisane zakonskim i podzakonskim aktima u Bosni i Hercegovini za prelazak granice, te pojačana frekvencija putnika na graničnim prelazima. U vezi s ovim pitanjem, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da uloži dodatne napore u povećanje kapaciteta za kontrolu na međunarodnom graničnom prijelazu "Aerodrom Sarajevo" u vrijeme pojačane frekvencije letova i broja putnika, a posebno za vrijeme turističke sezone, te zaključak kojim se sugerira Graničnoj policiji BiH da od Javnog poduzeća "Aerodrom Sarajevo" zatraži nabavu jednokratnih navlaka za noge za potrebe obavljanja KDZ kontrole putnika.

Također je usvojen i zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da na najfrekventnijim graničnim prijelazima koji su u neposrednoj blizini ili pak u samim gradskim zonama iniciraju sastanke zapovjednika jedinica Granične policije BiH i lokalnih policijskih uprava nadležnih za reguliranje prometa u zonama njihova djelovanja. Odbor za žalbe građana sugerira da ti sastanci budu održavani naročito u vrijeme očekivanog pojačanog prometa prometa, poput blagdana i u vrijeme godišnjih odmora, kako bi se izbjegle situacije i prijave koje su bile predmetom istrage povodom prijave građana s međunarodnih graničnih prijelaza Gradiška i Brod.

4. Ostale žalbe (14 osnova za podnošenje žalbe)

Ostale žalbe odnose se na pitanja narušenih osobnih odnosa između građana i policijskih službenika Granične policije BiH ili se pak općenito odnose na postupanje policijskih službenika izvan obavljanja službe na graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine.

Među ostalim žalbama, Odbor za žalbe građana izdvaja i šest žalbi koje su se odnosile na neisticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, odnosno prijave oštećenja zastava ili njihovo pogrešno isticanje na jarbolima. Žalbe s ovim navodom podesene su na međunarodnim graničnim prelazima Gradiška, Gorica, Ivanjica, Kamensko, Vardište te zastava na brodu u vlaništvu Granične policije BiH.

Prema izvješćima Granične policije BiH, nakon zaprimanja prijava zastave su zamijenjene. Također je istaknuto da su zastave uglavnom na udaru vjetrova i ekstremnih vremenskih uvjeta pod kojima se oštećuju zastave. Prema članku 14. Zakona o graničnoj kontroli (Uvjeti za izgradnju, opremanje i upravljanje graničnim prijelazima), Uprava za neizravno oporezivanje BiH (UNO) nadležna je za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju, upravljanje i održavanje objekata i infrastrukture na graničnim prijelazima. Granična policija BiH u više se navrata pismeno obraćala UNO-u glede trebovanja državne zastave, ali one nisu isporučene. Na MGP-u Kamensko UNO je postavila jarbol s mnoštvom nedostataka te je traženo i otklanjanje tih nedostataka, a koji se odnose na sajlju na koju se postavlja zastava.

Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim poziva Upravu za neizravno oporezivanje BiH da postupi sukladno zahtjevu Granične policije BiH i osigura isticanje zastave Bosne i Hercegovine na međunarodnom graničnom prijelazu Vardište u skladu s člankom 8. stavak (2) Pravilnika o obliku i sadržaju oznaka i druge prometne signalizacije kojima se označava granični prijelaz i njegovo područje, blizina granične linije, kao i o načinu postavljanja tih oznaka i signalizacije. Zaključak Odbora usvojen je u vezi sa žalbom građanina F. K., broj: 05/2-50-17-1543/22, te na temelju Izvješća Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-8322/22 od 9. 12. 2022., ali se podjednako odnosi na sve granične prijelaze Bosne i Hercegovine u pogledu zahtjeva za propisno isticanje zastave. Zbog povećanog broja žalbi građana koje se odnose na neisticanje, odnosno nepropisno isticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana poziva Upravu za neizravno oporezivanje BiH da, u suradnji s Graničnom policijom BiH, pristupi zamjeni zastava odnosno isticanju zastave Bosne i Hercegovine u skladu s važećim propisima, za čiju je primjenu nadležna i odgovorna Uprava za neizravno oporezivanje BiH.

I u ovom izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana razmatrao je žalbe koje su se odnosile na putovanja maloljetnih osoba bez suglasnosti drugog roditelja. Sve žalbe su ocjenjene neosnovanima, jer su sve maloljetne osobe posjedovale važeće putne isprave, putovale su u pratnji jednog roditelja i niti u jednom slučaju organ nadležan za izdavanje putnih isprava nije zaprimio bilo kakav zahtjev, nalog ili rješenje drugog nadležnog organa o zabrani putovanja ili posebnim uvjetima putovanja za maloljetne osobe zbog kojih su žalbe podnesene. Svim podnositeljima žalbi Granična policija BiH dala je potrebne informacije i objašnjenja u vezi s predmetnim pitanjima.⁴

Na kraju, Odbor za žalbe građana konstatira da su u ovom izvještajnom razdoblju zabilježene žalbe, za koje je, nakon provođenja preliminarnih provjera, utvrđeno da su se odnosile na službenike Uprave za neizravno oporezivanje BiH. Utvrđeno je da građani prilikom prelaska državne granice ne prave jasnu razliku između službenika ovih dviju institucija, već sve prijave i žalbe usmjeravaju protiv policijskih službenika Granične policije BiH.

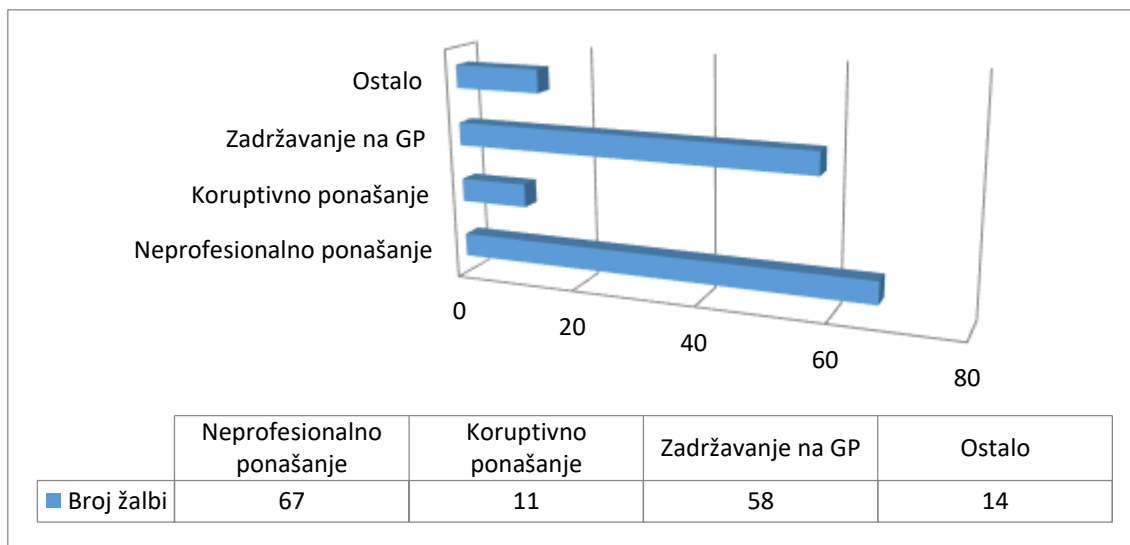
⁴ Članak 18. stavak (2) Zakona o putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 10/01, 27/00, 32/00, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08, 39/08 i 60/13):

"Za maloljetne, odnosno poslovno nesposobne osobe, zahtjev za izdavanje putnih isprava podnosi jedan od roditelja uz suglasnost drugog roditelja, odnosno drugi zakonski zastupnik";

Članak 8. stavak (2) Zakona o putnim ispravama:

"Nositelj putne isprave državljanin BiH mlađi od 14 godina, odnosno poslovno nesposobna osoba, može putovati u inozemstvo u pratnji jednog ili oba roditelja ili zakonskog zastupnika odnosno skrbnika, odnosno mora imati suglasnost oba roditelja ili zakonskog zastupnika odnosno skrbnika, ovjerenu kod nadležnog organa, ako putuje u pratnji druge osobe."

GRAFIKON br. 2 (GPBiH)
Broj žalbi po razlozima podnošenja

Nakon provođenja stegovnih postupaka, prema dostavljenim informacijama Granične policije BiH, u jednom predmetu izrečena je sankcija policijskom službeniku "prestanak radnog odnosa" zbog teže povrede službene dužnosti, u tri predmeta izrečena je sankcija "novčana kazna, kazneni bodovi i zabrana napredovanja u službi" policijskim službenicima zbog teže povrede službene dužnosti, u jednom slučaju policijski službenik oslobođen je odgovornosti, dok je u pet predmeta podnesen zahtjev za pokretanje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika Granične policije BiH.

Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA)

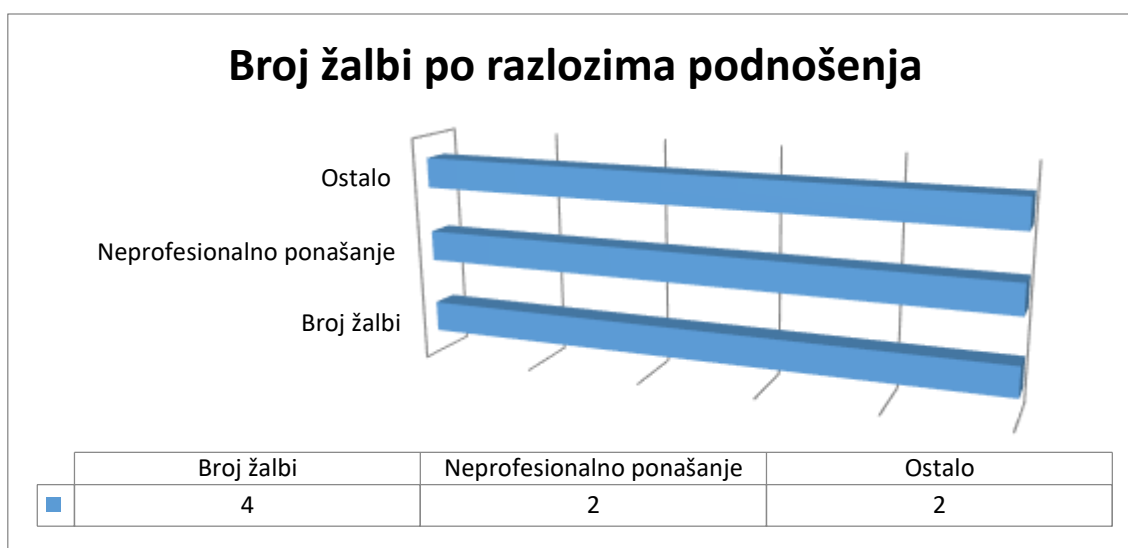
U izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana razmatrao je četiri žalbe podnesene na rad i postupanje policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu.

Odbor za žalbe građana usvojio je četiri zaključaka kojima su usvojena izvješća o provedenoj internoj istrazi Državne agencije za istrage i zaštitu.

U vezi s predmetima razmatranim u izvještajnom razdoblju, Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH zaključio je da u postupanju policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu i nadležnih organa nisu utvrđene nepravilnosti niti povrede mjerodavnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu uglavnom su se odnosili na neprofesionalno ponašanje i zlouporabu službenog položaja policijskih službenika ili su pak rezultat osobnih sukoba između građanina i policijskog službenika.

GRAFIKON br. 3 (SIPA)

Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT)

U izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana razmatrao je devet žalbi podnesenih na postupke policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.

Odbor za žalbe građana usvojio je devet zaključka u vezi s izvješćima o provedenoj internoj istrazi Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.

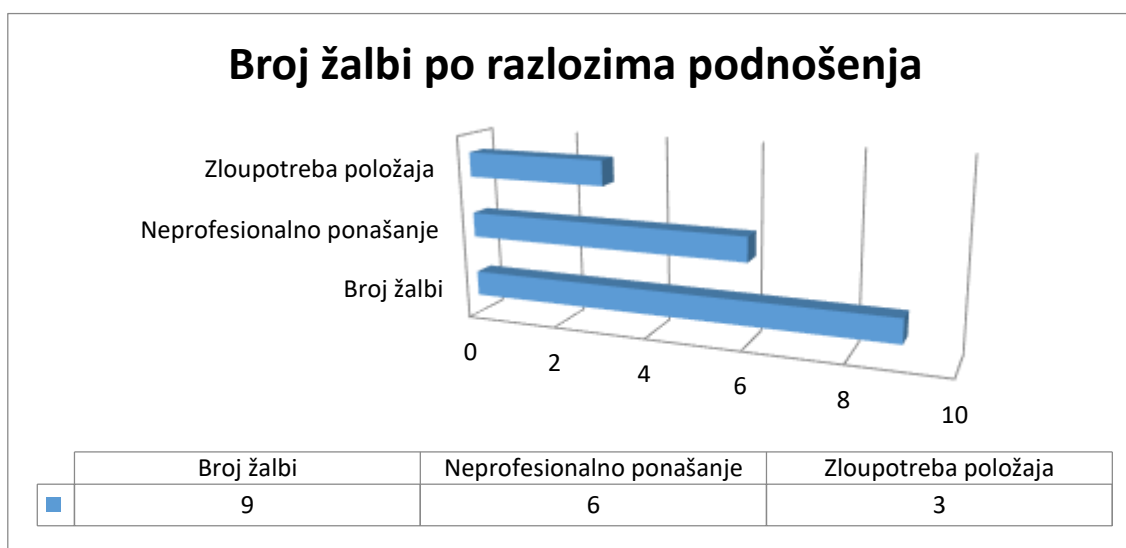
U jednom predmetu Odbor za žalbe građana odgodio je izjašnjenje i usvojio zaključak kojim se traži od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH dostava svih informacija Tužiteljstva BiH o ishodu istrage povodom predmetnog pitanja, a koje joj budu dostupne.

Za jedan predmet utvrđena je osnovanost navoda iz žalbe te je protiv odgovornog policijskog službenika podnesen prijedlog za vođenje stegovnog postupka za težu povredu službene dužnosti. Nakon provođenja stegovnog postupka, policijski službenik oslobođen je odgovornosti.

Za ostale predmete Odbor za žalbe građana zaključio je da u postupanju policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH i nadležnih organa nisu utvrđene nepravilnosti niti povrede mjerodavnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi uglavnom se odnose na neprimjereno i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika te na neprimjerenu komunikaciju s građanima.

GRAFIKON br. 4 (DKPT)

Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana održao je 23. 6. 2022. sastanak s GRECO-ovim evaluacijskim timom.

Također, Odbor za žalbe građana je, u skladu s Planom rada za 2022. godinu, realizirao tri posjeta, i to:

Posjet	Datum posjeta
Graničnoj policiji BiH	17. 5. 2022.
Državnoj agenciji za istrage i zaštitu	7. 12. 2022.
Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH	21. 12. 2022.

Za vrijeme ovih posjeta posebno je istaknuto da je imperativ u radu Odbora omogućiti građanima pravedan postupak kada je riječ o njihovim žalbama na rad pripadnika policijskih tijela Bosne i Hercegovine. Konstatirano je da Odbor za žalbe građana ima zadatak zaštititi građane od neovlaštenog, neprofesionalnog i neetičnog postupanja policijskih službenika, kao i zaštititi policijske službenike od kleveta i neosnovanih žalbi, s druge strane.

Za vrijeme svojih posjeta članovi Odbora posebno su istaknuli potrebu partnerskog odnosa s policijskim agencijama Bosne i Hercegovine, kako bi međusobni rezultati rada bili bolji i kvalitetniji.

Shodno navedenom, može se zaključiti da je suradnja članova Odbora za žalbe građana i policijskih agencija Bosne i Hercegovine iznimno dobra. Ovom prilikom potrebno je naglasiti i pohvaliti stručan, temeljit i izuzetno profesionalan rad i ponašanje službenika koji rješavaju predstave građana u Graničnoj policiji BiH, Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH te Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kao i predstavnika policijskih agencija koji su nazočni sjednicama Odbora.

Korektan i profesionalan odnos Odbora spram agencija i obratno daje puni doprinos razumijevanju određenih pojava, a na koje je Odbor prema zakonu obvezan promptno reagirati kako bi se standardi u postupanju policijskih službenika podigli na višu razinu, s jedne strane, a, s druge strane, zaštitili građani od svake vrste neprimjerenog ponašanja policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana posebno naglašava angažman policijskih službenika u jedinicama unutarnje kontrole te potrebu jačanja kapaciteta tih organizacijskih jedinica, kako kadrovski tako i tehnički.

Uzimajući u obzir sve provedene aktivnosti Odbora za žalbe građana, može se zaključiti da je Odbor sve obveze i aktivnosti predviđene Zakonom o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture u BiH, Poslovnikom o radu Odbora za žalbe građana i Planom rada za 2022. godinu ispunio u cijelosti, odnosno u dijelu u kojem za realizaciju pojedinih aktivnosti nisu bila potrebna dodatna novčana sredstva.

Shodno navedenome, Odbor za žalbe građana, uz Izvješće o radu za 2022., predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH usvajanje sljedećih zaključaka:

1. Zadužuje se Uprava za neizravno oporezivanje BiH da obavi potrebnu generalnu rekonstrukciju aparata za videonadzor, stare aparate zamijeni novima te da, u suradnji s Graničnom policijom BiH, pronađe odgovarajuće rješenje za problem nefunkcioniranja odnosno lošeg funkcioniranja videonadzora na graničnim prijelazima u Bosni i Hercegovini.
2. Zadužuje se Uprava za neizravno oporezivanje BiH da, u suradnji s Graničnom policijom BiH, pristupi zamjeni dotrajalih zastava, odnosno isticanju zastava Bosne i Hercegovine u skladu s važećim propisima, a za čiju je primjenu nadležna i odgovorna Uprava za neizravno oporezivanje BiH.
3. Zadužuju se policijske agencije na razini Bosne i Hercegovine da pokrenu inicijativu za obavljanje redovnog sistematskog pregleda policijskih službenika koji imaju dozvolu za nošenje oružja, naročito pripadnika Jedinice za specijalnu podršku, s posebnim naglasom na psihološko testiranje, a s ciljem preveniranja neprimjerene i nezakonite uporabe vatrenog oružja izazvane eventualnim psihološkim traumama.
4. Zadužuju se policijske agencije na razini Bosne i Hercegovine da u pravilnicima o sistematizaciji radnih mjesta sistematiziraju radno mjesto psihologa koji bi, po potrebi, pružao stručnu pomoć policijskim službenicima, posebno u situacijama naročite izloženosti stresnim događajima.
5. Pozivaju se Vijeće ministara BiH i Ministarstvo financija i trezora BiH da, u suradnji s policijskim agencijama na razini Bosne i Hercegovine, izrade planove za realizaciju zaključaka iz točaka 3. i 4.

**Predsjednik
Odbora za žalbe građana
Parlamentarne skupštine BiH
Boris Buha**

Prilozi:

- *Tablični prikaz održanih sjednica i nazočnosti članova Odbora u 2022. godini*

Prilog 1:

- *Tablični prikaz održanih sjednica i nazočnosti članova Odbora u 2022. godini*

Broj i datum održavanja sjednice	Boris Buha	Vjekoslav Vuković	Semir Šut	Hana Korać	Merima Šenderović	Miroslav Janjić	Tihomir Marinčić
12. sjednica 27. 1. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
13. sjednica 17. 2. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
14. sjednica 24. 3. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
15. sjednica 20. 4. 2022.	+	+	+	+	-	+	+
16. sjednica 12. 5. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
17. sjednica 23. 6. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
18. sjednica 14. 7. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
19. sjednica 30. 8. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
20. sjednica 20. 9. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
21. sjednica 26. 10. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
22. sjednica 29. 11. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
23. sjednica 21.12. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
Ukupno	12/12	12/12	12/12	12/12	11/12	12/12	12/12
Postotak (%)	100	100	100	100	91,6	100	100